

BABY BOX IN LATVIA

A PLACE FOR A BABY'S LIFE

2009 – 2018

LATVIA ON THE MAP OF THE WORLD

- 64 589 km²
- 2 144 763 inhabitants
- ~20 000 newborns

BACKGROUND

- 2006 - several dead newborns were found in Latvia, some of them had been deliberately murdered.
- The dead infants were discovered in dumpsters, ditches and elevators.

IDEA

- The idea about Baby Box came from the team of pharmaceutical company Gedeon Richter Latvia, who had been inspired by their Czech colleagues.

GEDEON RICHTER

BABY BOX PROJECT GOALS IN LATVIA

- **To protect** newborns, whose biological parents are about to commit a crime against them.
- **To create a support network** in Latvia in order to provide both psychological and practical help to parents who for various reasons are considering abandoning their babies.
- **To encourage parents to reconsider their decision** of abandoning their child and find another solution for the problem.
- **To promote public discussion** about the importance of family planning and the value of child's life.

2007 - 2009

Legal research and implementation process:

- Research of legal aspects. Does Latvian legislation allow a Baby Box creation?
- Support for the project from the Ombudsman of the Republic of Latvia, gynecologists and doctors' associations, etc;
- Agreement with the Children's Clinical University Hospital;
- A research trip to the Czech Republic ;
- Decision to order a Baby Box from Germany;
- Technical implementation;
- Media coverage before opening of Baby Box ;
- Discussions in Ministries.

Romāns Apsītis, Latvian Ombudsman

"The Baby Box project will protect babies' lives and health, thus ensuring that the child enjoys the right to life and health care in our country."

Dr. Dace Rezeberga, President of Latvian Association of Gynaecologists and Childbirth Specialists

"We are sure that the Baby Box project will attract public attention not only to the subject of abandoned children in Latvia but also the matter of ongoing contraception."

People who choose appropriate contraceptive methods avoid unwanted pregnancies. We very much hope that the Baby Box project will encourage the people of Latvia to think responsibly before they act."

LATVIJAS REPUBLIKAS TIESĪBSARGS

Ierīcības tēls 28, Rīga, LV-1010, tālrunis 67686768, fakss 67244074, e-pasts tiesibsargs@tiesibsargs.lv

Rīgā

2008. gada 2. aprīlī Nr. 1-5/1421

**Gedeon Richtē
pārstāvnniecībai Latvijā**

ATBALSTA VĒSTULE.

Par sociālo projektu „Baby Box”

Tiesībsargs ir iepazīnis ar sociālā projekta „Baby Box” aprakstu, kā paredz inkubatora izveidi un novietošanu pie Rīgas pilsētas Dzemdību nām bērnu tiesību uz dzīvību un veselību aizsardzībai, un vērtē šādu iniciatīvu atzinoši.

Masu informācijas līdzekļos ir izskanējusi informācija par atrastajiem bērniem atkritumu tvertnēs, kāpu telpās un citās vietās, tādējādi apdraudot dzīvību un veselību, gan dzīvību. Latvijā nav pieejami statistikas dati par atrašanās bērnu skaitu, kā arī pastāv šaubas, vai preventīvās darbības šo bērnu aizsardzībai tiek veiktas pietiekamā apmērā.

Bērni ir viena no sabiedrības mazaizsargātājām grupām, kuru tiesību nodrošināšanai ir jāpievērš īpaša uzmanība. Bērnu veselības un dzīvības aizsardzības veicināšana ir viens no soļiem bērnu tiesību efektīvai aizsardzībai Latvijā. Tādēļ ir svarīgi tam pievērst sabiedrības uzmanību un stiprināt mehānismu, lai pasargātu ikvienu bērnu dzīvību un veselību.

Viena no Tiesībsarga prioritātēm ir bērnu tiesību nodrošināšana. Izvērtējot sociālā projekta „Baby Box” aprakstā sniegto informāciju, kā iepazīstoties ar projektā iesaistītās ekspertes Solvitas Olsenas sniegto vērtējumu un informāciju par citu valstu praksi, atbalstu sociālo projektu „Baby Box” īpašu uzmanību vēlos vērst uz nepieciešamību vienlaicīgi iespējai atstāt bērnu veselībai un dzīvībai atbilstošos apstākļos, nodrošināt bērnu māties informāciju par psiholoģiskās palīdzības un atbildīgo iestāžu palīdzības saņemšanas iespējām, lai pēc iespējas veicinātu bērnu tiesības uzaugt ģimē. Istenojot projektu, tītu pasargāta bērna dzīvība un veselība, tādējādi nodrošināt bērna tiesības uz dzīvību un veselību aizsardzību mūsu valstī.

Iesaistot projektā valsts, nevalstiskās organizācijas un privātā sektora pārstāvjus, tiek veicināta starpsituacionālā sadarbība, kā arī privātā un publiskā sektora partnerība. Projekts būtu arī lieliska iespēja partneriem privātā sektora paaugstināt savu sociālo atbildību.

Tiesībsargs ir gandarīts par projekta „Baby Box” izstrādi, atbalsta to un cer uz veiksmīgu realizāciju, kas būtu nozīmīgs ieguldījums bērnu veselības un dzīvības aizsardzībā, kas ir būtiska bērnu tiesību nodrošinājuma sastāvdaļa.

Tiesībsargs aicina arī citus iespējamos sadarbības partnerus izrādīt ieinteresētību un atsaucību sociālā projekta „Baby Box” īstenošanā, sniedzot atbalstu atbilstoši savai kompetencei un iespējām.

Tiesībsargs R. Apātis

Šķūkte 67686768

LATVIJAS GINEKOLOGU UN
DZEMDĪBU SPĒCIĀLISTU ASOCIĀCIJA
LATVIAN ASSOCIATION OF
GYNECOLOGISTS AND
OBSTETRICIANS

Rīgā
2008. gada 26. maijā

Atbalsts projektam „Baby box”

Iepazīstoties ar projekta „Baby box” ideju, Latvijas Ginekologu un dzemdību speciālistu asociācija paud atbalstu tā īstenošanai Latvijā. Šādu veida projekti nav jāņem vērā kopš 2000. gada bērni inkubatorā ir ievietoti vairākos valsts visā pasaulē, t.sk. Beļģijā, Austrijā, Vācijā, Itālijā, Čehijā, Slovākijā, Japānā u.c. Tā piemēram, Vācijā šobrīd darbojas vairāk kā 70 „Baby box” vietas.

Gada laikā Latvijā piedzimst vairāk kā 23000 bērnu un mēs būtu priecīgi, ja ikviens no tiem būtu gadīts un mīlēts, bet diemžēl tā tas nav. Nav nospējams, ka Latvijā ik gadu ir vairāki t.s. „zīmesto bērnu” gadījumi, kas pārsnāgt ir leģēti. Mūsu valstī nav konkrētu statistikas datu par šiem gadījumiem, jo netiek veikta īpaša uzskaitē.

Apmērojums, ka šis projekts ir sociāli jūtīgs un, iespējams, radīs sabiedrībā diskusiju par tā nepieciešamību. Bet šādi gadījumā bērnu dzīvības glābšanai ir galvenais arguments šāda projekta īstenošanai. Latvijā nav pozitīva statistika šādiem gadījumiem, jo salīdzinot ar Čehiju, kur ik gadu tiek atrasti vidēji 2-3 miruši zīdaiņi, nelielā Latvijā ar mediju palīdzību zināmi gadījumi ir vismaz 2 reizes vairāk.

Kā šāda pieredze pasaulē, šis projekts ir samazinājis atrašo mirušo bērnu skaitu. Kopš „Baby Box” uzstādīšanas Hamburgā 5 gadu laikā ir atrasti 3 miruši jaundzimušie, līdz tam – vismaz 5 bērni katru gadu.

Bērnu dzīvības jautājums ir visbūtiskākais, tas ir tiesības, par ko mums, cilvēkiem, kuri var palīdzēt, jāstājas, pirms bērnam ir nodarīts kaitējums. Ir dažādi medicīniskie, psiholoģiskie, emocionālie, psihiskie u.c. faktori, kas mudina sievieti atstāt savu bērnu Latvijas valsts sociālās sistēmas piedāvātā konkrētā mehānismā, kā iespējams atšķirties no nevēlama bērna, atdodot to valsts aprūpei, tādējādi, pavairojot iespēju bērna adopcijai. Tomēr, ir sievietes, kuras to neizmanto, kaut nav gatavas uzņemties mīlēta rīpes, apstākļu sakrītības dēļ viņas izvēlas veikt krimināli sodāmu noziegumu. Diemžēl sievietē, kura pieņemusi lēmumu atbrīvoties no bērna, to izdarīs un, tālab „Baby box” ir paredzēja iespēja atņemt no šīs krimināli sodāmā, noziedzuma veicēšanas. Protams, ieteikums ir pie šīs bērnu dzīvībai svarīgā inkubatora izveides informāciju ar koordinētām, kur vērstes dažādās krīzes situācijās, tādējādi, iespējams, mudinot sievieti meklēt citu risinājumu problēmai.

Esam pārliecināti, ka īstenojot projektu „Baby box”, sabiedrībā tiks aktualizēta ne tikai atbalsta bērnu, bet arī regulāras kontracepcijas tēma. Iedziļinātā pieņemta kontracepcijas metodes, tiek novērtēmas nevēlamas grūtniecības. Mēs ceram, ka projekts „Baby box” Latvijas sabiedrību mudinās aizdomāties par atbildīgu rīcību.

Lai īstenotu projektu „Baby box”, nepieciešams valsts institūciju un pašvaldības atbalsts, tālab ceram, ka kompānijas Gedeon Richter iniciatīva tiks atbalstīta un arī Latvijā tiks īstenots sociālais atbildīgais projekts, ar mērķi – glābt bērnu dzīvības.

Latvijas Ginekologu un dzemdību speciālistu asociācijas prezidente
Dr. Dace Rezeberga

Izmantojot tēlu 5, Rīga, LV-1001, Latvija
tālrunis (+371) 7315548, fakss (+371) 7315548
Reg. Nr. 4010001628

Izmantojot tēlu 5, Rīga, LV-1001, Latvija
tālrunis (+371) 7315548, fakss (+371) 7315548
Reg. Nr. 4010001628

LBH Reģistrācijas kod. UNLAI V23X
Kontakts LV501010-00010709400000-1.VI
LBH Reģistrācijas kod. UNLAI V23X
Account No. 1155331010010709400000-1.VI

Juridiskais birojs „Medicīnas tiesību institūts”

SIA „Medicīnas tiesību institūts”
Juridiskā adrese: Adrese: Tukuma rajons, Slampes, „Vārpas”
Reģistrācijas Nr. LV 40003481628
T. 26162000

Rīgā, 2008. gada 2. jūnijā

Tiesību normu apskats
Autore Solvita Olsena, MD, JD

Bēdīgi stāsti, kas stāsta par atkritumos vai citās nepiemērotās vietās pamestiem un mirušiem zīdaiņiem, ir zināmi visā pasaulē, jau gadsimtiem ilgi. Arī Latvijā katru gadu tiek atrasti vairāki šādi pamesti zīdaiņi. Projekts „Baby box” tiek realizēts ar mērķi piedāvāt risinājumu šai aktuālajai problēmai. Projekta ietvaros ir apkopota pasaules pieredze un analizēta zīdaiņu pamešanas gadījumi Latvijā. Projekta ietvaros ir veikta LR tiesību aktu analīze, kuras īss pārskats ir apkopots šajā rakstā.

Lai analizētu LR tiesisko situāciju, tiek ņemti vērā „Baby box” idejas galvenie principi: anonīms zīdāinis tiek ievietots speciāli izveidotā inkubatorā gadījumos, ja māte anonīmi atsakās no bērna audzināšanas. Ar šī speciāli inkubatora palīdzību bērns tiek nodots mediķu un citu valsts institūciju aprūpē. Atsakoties no bērna, māte ir piekritusi bērna adopcijai.

LR tiesību normas tieši šādu dzīves gadījumu neregulē, bet dzīvē ir līdzīgi gadījumi, kuru risināšanai tiek izmantotas spēkā esošās tiesību normas. Piemēram, nereti dzemdību nodaļā iestājas sievietē, kura neuzrāda dokumentus, nosauc neesošas personas datus, bet neilgi pēc dzemdībām atstāj jaundzimušo dzemdību nodaļā un pati aizbēg. Faktiski jaundzimušais ir atstāts mediķu aprūpē, bet māte ar savu rīcību ir attiekusies no bērna audzināšanas. Šājos gadījumos mediķi bērnu uzskata par atradeni, bet māti neviens īpaši nemeklē. Tāpat tie bērni, kas varētu tikt ievietoti „Baby box”, tiesiskā ziņā būtu salīdzināmā situācijā ar bērniem, kurus mātes pamet dzemdību nodaļās.

Saskaņā ar Bērnu tiesību deklarācijas 2. principu: „Bērnam ar likumu un citiem līdzekļiem jānodrošina īpaša aizsardzība, kā arī jānada iespējas un labvēlīgi apstākļi veselīgai un normālai fiziskai, intelektuālai, tikumiskai, garīgai un sociālai attīstībai brīvības un cieņas apstākļos. Pieņemot šai nolūkā likumus, galvenajam jābūt bērna interešu vislabākās nodrošināšanas apsvērumam.” „Baby box” ieviešana dotu iespēju nodrošināt šajā principā norādīto nepieciešamo aizsardzības sistēmu

zīdaiņiem tajos gadījumos, kad māte nav spējīga audzināt un uzturēt bērnu.

Saskaņā ar Civiltāvokļa aktu likuma 27. pantā noteikto bērns, kas ir atstāts un kura vecāki nav zināmi, ir atradenis. Tātad bērns, kas tiktu izņemts no „Baby box”, būtu atradenis. Šīs likuma pants nosaka, ka par bērna atrašanās faktu ir jāpaziņo vietējām policijas iecirknim, kas veic nepieciešamo izziņu. Savukārt ārstniecības iestādei ir pienākums sniegt ziņas par varbūtējo bērna dzimšanas laiku un vietu, bet pašvaldībai jānod bērnam vārds un uzvārds un jāpaziņo par to dzimtsarakstu nodaļai. Minēto normu interpretējot, jānoskaidro, kādus faktus, veicot izziņu, policijas iecirknim būtu jānoskaidro, ja bērns tiktu ievietots „Baby box”.

No krimināltiesību viedokļa ir jāapskata vairāki Krimināllikuma panti, konkrēti, 141., 170., 171., 174. pants. Lai iestātos atbildība par šajos pantos noteiktiem noziedzīgiem nodarījumiem, ir jākonstatē visas to pazīmes. Ņemot vērā īpašo „Baby box” sistēmu, nebūtu iespējams, ka bērns ir atstāts bez palīdzības vai māte būtu ļaunprātīgi izvairījusies no uzturēšanas. Tāpat nebūtu iespējams konstatēt, ka šādi gadījumā būtu aizbildņa tiesību ļaunprātīga izmantošana vai cietsirdība pret nepilngadīgo.

Tā kā Civiltāvokļa aktu likums nosaka, ka bērna dzimšanas laiks un vieta ir jānosaka ārstniecības iestādei, tad būtu ieteicams, ka „Baby box” tiktu izvietots ārstniecības iestādes teritorijā. Tāpat svarīgi būtu, lai bērnam tiktu veikta veselības pārbaude un sniegta ārstēšana, ja tāda būtu nepieciešama. Pēc bērna vecuma un veselības stāvokļa noteikšanas bērnam būtu jānodrošina aprūpe specializētajās zīdaiņu aprūpes iestādēs. Ņemot vērā to, ka ārstniecības iestādes nenodarbojas ar zīdaiņu aprūpi, bet bērnu tiesību un interešu aizstāvību veic Bāriņtiesas, turpmākā bērnu tiesību realizēšana būtu jānodrošina Bāriņtiesai saskaņā ar Bāriņtiesu likumā noteikto, sadarbībā ar valsts un pašvaldību iestādēm.

„Baby box” sistēmas ieviešanai Latvijā tiesiski šķēršļi nepastāv. Šādas sistēmas ieviešana ir nepieciešama, lai uzlabotu neaizsargāto mazuļu tiesības uz dzīvību un attīstību.

Solvita Olsena, SIA „Medicīnas tiesību institūta” direktore

babybox

A Place for a Baby`s Life

1st BABY BOX - RIGA

- On 8th September, 2009 the first Baby Box was opened at the Children's Clinical University Hospital.

2009 - 2018

BABY BOX IN LIEPAJA

Opened on 8th October 2010

The station was funded by donations of Latvian Children's Fund in collaboration with the pharmaceutical company Gedeon Richter and Liepaja Hospital Fund

BABY BOX IN DAUGAVPILS

Opened on 28th January 2011

Funding – EU funds

BABY BOX IN VENTSPILS

Opened on 30th September 2011

All funds donated by the co-operation partners

BABY BOX IN REZEKNE

Opened on 3rd May 2012

Funding - EU project

BABY BOX IN MADONA

Opened on 19th October 2012

Fully funded by Peter Avena Charity Foundation "Generation»

BABY BOX IN VALMIERA

Opened on 14th June 2013

The funds were raised in collaboration with LBF, the Municipality and the pharmaceutical company Gedeon Richter

BABY BOX IN JELGAVA

Opened on 29th August 2014

The funds were raised in collaboration with LBF and company IGATE

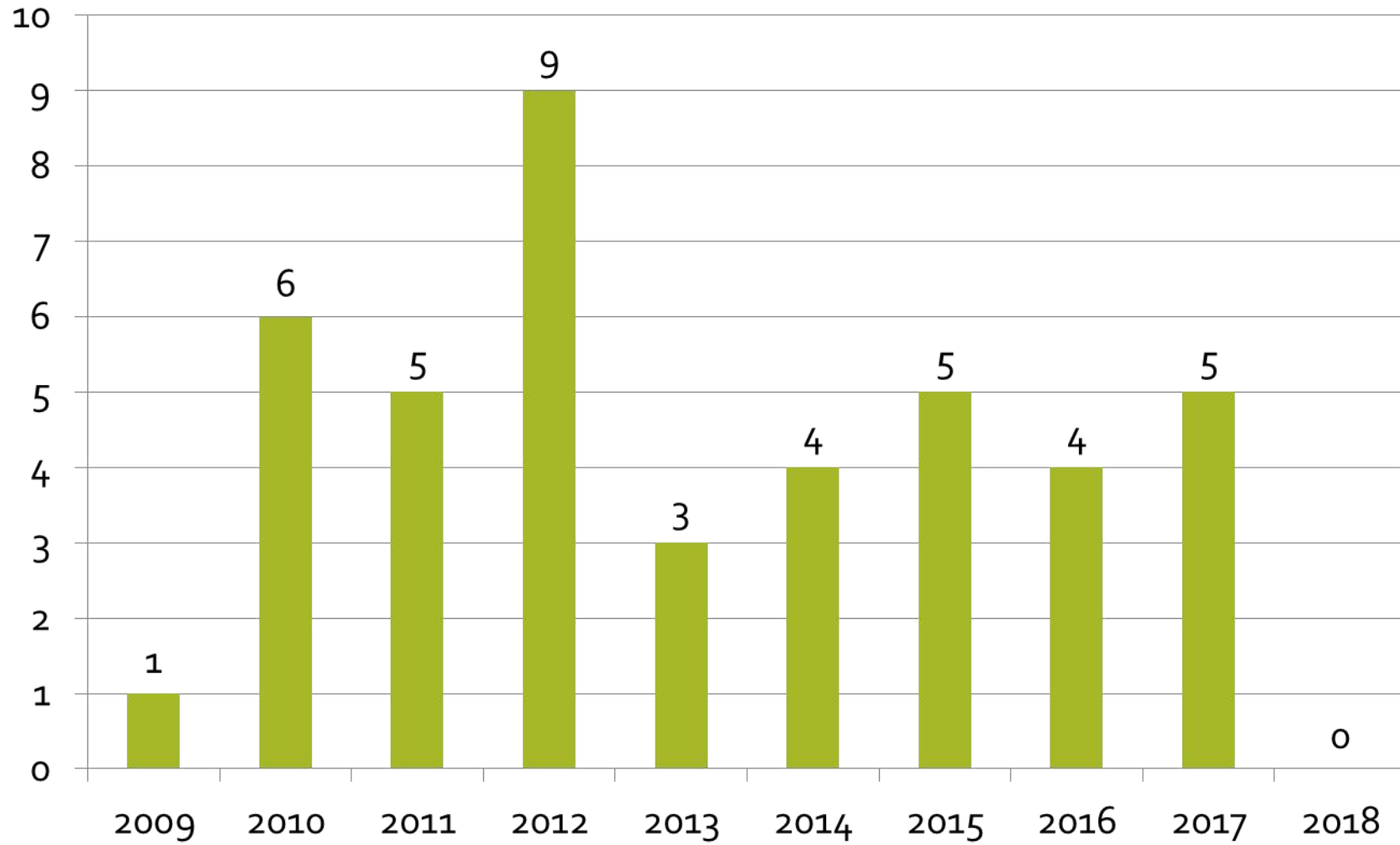
DURING THESE YEARS

42

**CHILDREN'S LIVES
HAVE BEEN SAVED!**

Children are placed in Baby Box approximately 2 to 5 days after birth.

BABY BOX CHILDREN

OPPINIONS ABOUT THE BABY BOX IN LATVIA

- In Latvia, we have had a lot of different opinions about the Baby Box project, especially in the beginning, but everyone believes that the lives of children must be saved!

THE CHURCH

- At the beginning of the project there was a deep conversation with the management of Latvian Evangelical Lutheran Church and in the end, they expressed their support to Baby Box.
- The Church supports policy against abortions, therefore the child should be allowed to be born- the Baby Box is the second chance to survive for an unwanted child.

Bishop Pāvils Brūvers, Latvian Evangelical Lutheran Church:

"Human life is a gift from God, and none of us has the right to take that gift away from anyone else.

We are all obliged to take care of those who are close to us, particularly in terms of those who are least protected.

Let us pray and hope that the love of parents for their children only increases in our country and is never dependent on economic or social difficulties, which are always temporary.

We must understand that the Baby Box project is not a solution to the problems. Instead, it is an attempt to save the life of a child who might die under these circumstances because of the desperation of his or her parents."

MASS MEDIA

- Regular publicity of the project in the national and local newspapers, internet media and TV channels.
- **Waves of information in media about Baby Box:**
 1. Opening;
 2. Three month later;
 3. First child in the Baby Box;
 4. Baby Box – the Word of the Year;
 5. Plans to open Baby Boxes in the regions;
 6. Child in Baby Box.

HEADLINES

A few of the press headlines about the opening of the Latvia's first "Baby Box" – a place where a baby's life can be saved:

- *"In a Warm Bed, Not the Garbage."*
- *"Latvia's First 'Baby Box' – a Place for Child's Life – is Opened."*
- *"Don't Toss a Baby into the Garbage Can!"*
- *"Gedeon Richter and Latvia's Brightest Minds Won't Allow Infants to Die."*
- *"Baby Box Seen as Emergency Rescue Plan for Child."*
- *"Always Rescuing Abandoned Infants."*

WORD OF THE YEAR / 2009

- There was a discussion in the media about what should the name for the Baby Box be in Latvian.
- Linguists came up with a new word “glābējsilīte,” which, directly translated, means “rescue cradle.”
- The annual survey conducted by the Rīgas Latvian Association declared this to be the Latvian Word of the Year.

POLITICS / 2009

Linda Mūrniece, Latvian Interior minister, Baby Box opening event:

"The places where police officers find newborns are sometimes truly awful, and it is a positive thing that there will now be a place to leave an infant so as to protect that which is most important – the child's life."

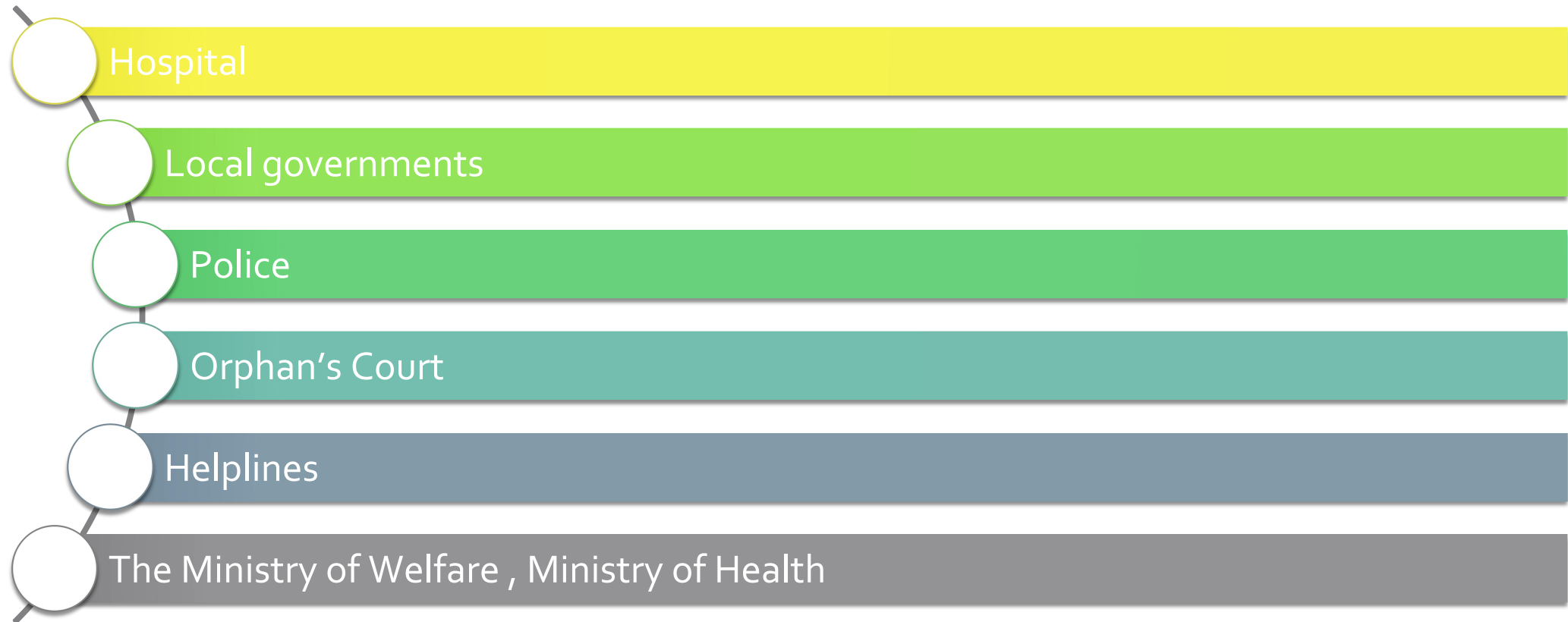
POLITICS

Organisers of the Baby Box project were invited to a meeting of the parliamentary Sub-Committee on the Protection of Children's Rights.

Parliamentary sub-commission chairman Jānis Dukšinskis:

"We learned today that the installation of the Baby Box was an important and very necessary step. We also concluded, however, that government support policies for pregnant women and for women with young children are inadequate at this time."

BABY BOX COOPERATION PARTNERS

THE STEP BEFORE THE FIRST STEP

- In order to encourage women to think hard about whether they really want to leave their babies in the Baby Box, there is information posted outside the Baby Box about a 24/7 phone line where psychological and practical assistance can be found.
- Specialists will help to find immediate solutions, and they will offer both practical and moral support.

STEP BY STEP - 1

- When a child is placed in the Baby Box and the door is closed, an audio and visual (a red flashing light) signal is received at the nursing station in the hospital.
- If the door is not properly closed, a hydraulic system automatically closes it completely.
- When the *Baby Box* door is closed, it cannot be reopened from outside until the nurses remove the block.
- After the alarm is sounded, medical personnel arrive at the Baby Box bed in one to two minutes.

STEP BY STEP - 2

- The infant is given all the necessary medical care.
- Reports are filed with the Orphan`s Court and the police.
- Usually child stays in Hospital for 1 week to assure the health conditions.

STEP BY STEP - 3

The child is granted **the status of foundling**, which allows to begin the adoption process immediately if:

- The child left in the Baby Box is not pronounced missing;
- His or her parents are unknown;
- The child is not injured;
- There is no information about his or her identity.

**ADOPTION KEW
IS HELD BY
THE MINISTRY OF WELFARE!**

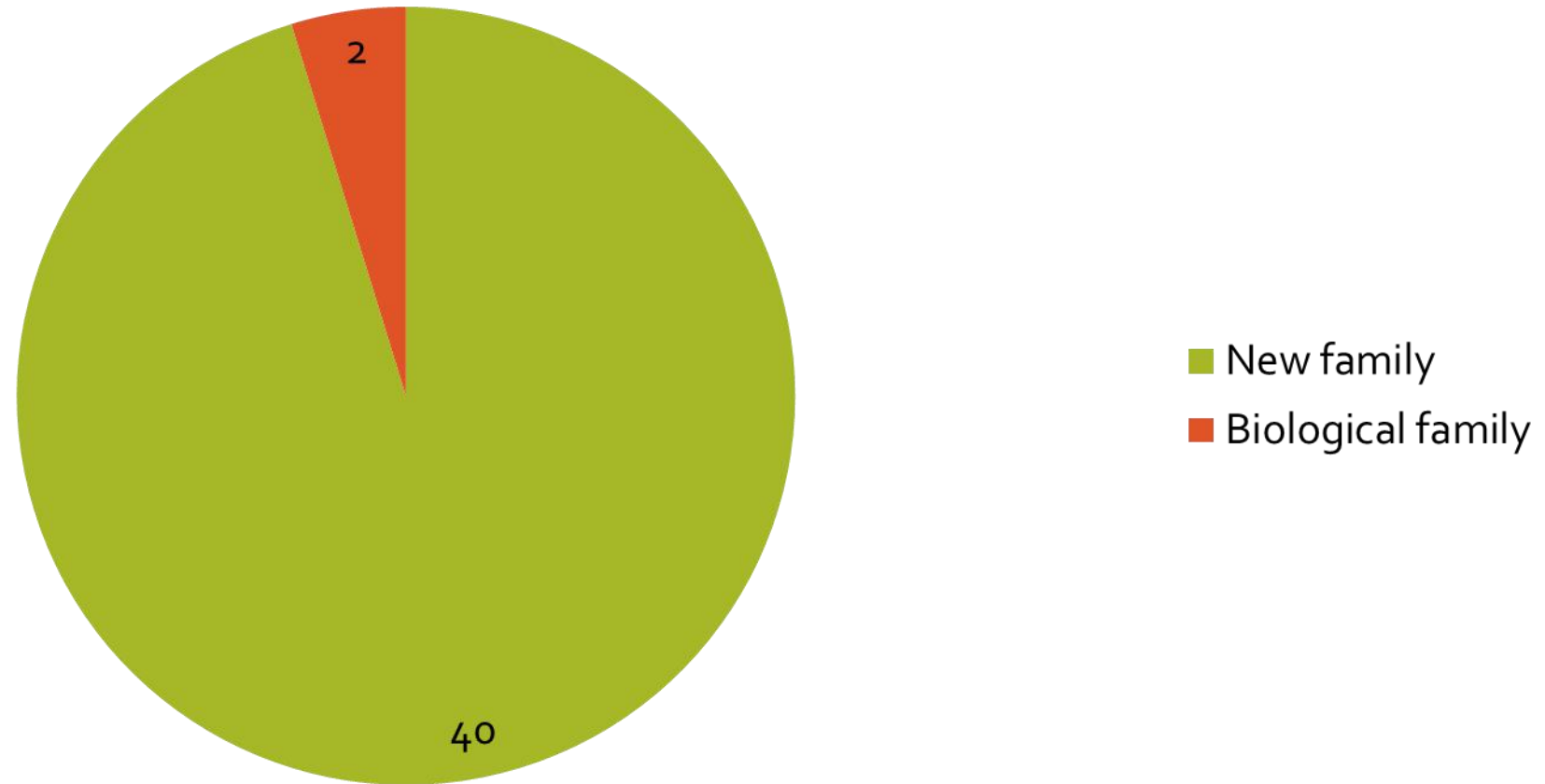
STEP BY STEP - 4

- Pre-adoption period in family – 6 months.
- Biological parents can return and claim their child, which had been left in the Baby Box within six months from the date of the placement — during this period the baby is not formally adopted.
- Orphan's Court decides whether or not the child's going back to his/her biological parents.

WHO ARE PARENTS?

- The process is absolutely anonymous, so it is practically impossible to tell who are the parents by just looking at the infant.
- We know (or we think that we know) the biological parents just for some of the cases.
- Mostly babies are dressed very carefully and signs of violence are never seen.
- There has been a child dressed in very good brand clothes.
- Unfortunately it is very difficult to determine the parents' profile, but it is clear that **poverty and social disadvantage is not always the case.**

WHERE IS BABY BOX CHILDREN NOW?

FIRST MEMORY BOX

- Every child who has been placed in a Baby Box is given a so called *first memory box* containing all the items testifying about his/her origins as much as possible (e.g. baby clothing, notes, toys etc.)
- The medical personnel fills out a special card which provides information about the child's weight and height, the date and time of placement, as well as the name of the doctor on duty.
- In the *first memory box* the new parents will find a letter explaining *if* and *when* to talk with the child about the Baby Box.

ANONYMOUS TRACKING SYSTEM

- In 2015 a **unified anonymous tracking system** that retains data about the Baby Box children in order to ease their effort to discover their biological parents was created.
- Partners - the Ministry of Welfare and the Ministry of Health.

CHALLENGES AND PROBLEMS

- Questions about the future of the project.
- Lack of financial support:
 - For solving technical problems;
 - For reestablishment of Baby Box doors etc;
 - For informative materials, Memory box etc.

PLANS FOR THE FUTURE

- Local conference and workshops for Baby Box cooperation partners, mass media and institutions/ 2018.
- Reopening of Jelgava`s Baby Box on June/ 2018.
- Maintenance of the Baby Boxe`s.
- ...

AND AGAIN – WHY?

**“EVEN THE LIFE OF ONE
CHILD WOULD BE
WORTH THE EFFORT”.**

Because LOVE is the main thing every child needs and deserves!

Edīte Kaņepāja - Vanaga

Project director

E-mail: edite@divigani.lv

Phone: +371 29 433 750

Laura Zvirbule

Project director

E-mail: laura@divigani.lv

Phone: +371 29205454

Website: www.babybox.lv

THANK YOU!
